

Toi Ve Viet Nam

Bài của Sòng Lam

Lời thưa: Mọi người có một cảm nhận khác nhau trước một số việc. Đây là những bài viết trong chủ đề “Tôi về Việt nam”, ghi lại những cảm nhận của người viết sau chuyến về Việt nam năm nay. Xin đừng xem đó như là những lời của người viết tâm tình với những người bạn đang tâm cảm. Hy vọng rằng sẽ nhận được sự cảm thông của các bạn. Xin đa tạ. (Sòng Lam)

Tôi về Việt nam

Về Việt nam để thăm gia đình và ăn Tết với những người thân của mình là một niềm vui của nhiều người, trong đó có tôi. Cháu gái tôi 10y chững. Đó là một lý do đã khiến cho về chững chúng tôi quyết định nhanh chóng hơn để chuẩn bị hành trang lên đường về Việt nam.

Mọi người có thể mang hai va-li đi theo hành lý ký gửi, hai va-li nặng 50 pounds thay vì 70 pounds như trước đây, và một xách tay 15 pounds mà thôi. Thế là chúng tôi phải cố gắng thu xếp hành trang cho đúng tiêu chuẩn mà hãng hàng không Eva đã ấn định, trong khi đó tôi còn phải đem nhiều thứ về Việt nam cho đám cưới của cháu tôi, cho chuyến du lịch dài hai tháng của chúng tôi, quà cáp cho thân nhân, bạn bè... Hơn một tuần tôi sắp xếp va-li, bỏ món này, thêm món khác, cân tải cân lui các va-li, và cuối cùng 4 cái va-li và 2 xách tay được di chuyển xuống ga-ra để chờ ngày lên đường.

Về chững cậu con trai và cô cháu gái yêu quý Mya của tôi đưa tôi ra phi trường Portland, Oregon, trong cái giá lạnh của tháng 12. Tôi ôm cháu vào

lòng trong tâm trạng buồn vui lẫn lộn: vui vì sắp được gặp người thân ở Việt nam, buồn vì phải xa cô cháu gái Mya của tôi ở Mỹ, dù chỉ trong hai tháng. Tình cảm gia đình của một người sống hơn nửa đời người ở Việt nam và hơn hai mươi năm trên đất Mỹ như tôi thật là phức tạp! Về Việt nam là một mong ước luôn âm ỉ trong tâm trí tôi, tôi nôn nao chờ ngày lên đường về thăm thân nhân còn ở lại Việt nam, nhưng tôi cũng nôn nao, đêm từng ngày mong đến ngày về lại Mỹ để được ôm hôn cô cháu gái của tôi đang ở Mỹ. Như vậy chỉ “V” kia phải được định nghĩa như thế nào cho đúng nghĩa đời với tôi trong hiện tại?

Rồi tôi cũng về đến Việt nam theo đúng lịch trình ấn định. Ra đón tôi ở phi trường Tân Sơn Nhất là các bà chị, các cô em, các cháu của tôi. Niềm vui gặp lại những người thân ở Việt nam khiến tôi quên đi những phút giây mệt mỏi khi ở trên máy bay.

Phải nói là phi trường Tân Sơn Nhất bây giờ đã được tân trang theo đúng tiêu chuẩn của những phi trường quốc tế mà tôi đã có dịp đi qua. Tuy nhiên tôi vẫn mang một tâm trạng không được thoải mái lắm khi đến và đi ở phi trường này. Tôi đã đi du lịch khá nhiều nơi trên thế giới. Tôi không có tâm trạng hoang mang, lo ngại như mọi lần tôi về Việt nam. Tại sao thế nhỉ?!

Nhìn xét đầu tiên của tôi là Sài Gòn bây giờ đông đúc, ồn ào quá, so với những lần về trước của tôi. Số lượng xe hơi, xe gắn máy và số người hình như tăng lên nhiều hơn. Xe và người chen nhau từng tấc đất để đi trước, đi nhanh hơn. Tiếng kèn xe gắn máy kêu inh ỏi, bởi vì những loa còi làm đường vắng lên tiếng tung trong cái nóng chói chang khác hẳn sự yên tĩnh, mát mẻ, sạch sẽ ở Portland, nơi tôi đã sống hơn hai chục năm qua. Tôi cảm thấy như cưỡi. Người ta nói “ở đâu quen đó” thật là đúng với tâm trạng của tôi bây giờ. Nhưng khi nhìn những khuôn mặt bình thường, chào mừng của những

thân nhân đi đón chúng tôi hôm nay, tôi thấy cảm thấy ngạc nhiên lắm, nên tôi không dám bày tỏ ý kiến của mình.

Vợ đến nhà cô em tôi, nói mà tôi sống trong thời gian lâu trú ở Việt nam, tôi thấy khá dễ hơn vì nhà của sạch sẽ, cao rộng, thoáng mát. Cha mẹ tôi có bốn người con, ba người con gái và cô em thì hai của tôi là người phụ nữ đáng yêu cha mẹ già. Trước đây chúng tôi có ý định bỏ lãnh cha mẹ và gia đình cô em này sang Mỹ, nhưng cha mẹ tôi không chịu đi nên cô em này phải ở lại để chăm sóc cha mẹ tôi. Phải nói cô em này là người có hiếu và giỏi đến, đang nhàn trong gia đình chúng tôi. Cô em tôi đã hy sinh, chịu đựng và phải chịu đựng hết sức trong mọi hoàn cảnh để có được sự thành công trên đường sự nghiệp như hiện tại. Chúng tôi phải khâm phục và cảm ơn cô đã thay chúng tôi săn sóc cha mẹ chúng tôi và ngày nay chúng tôi thật hạnh phúc và sung sướng được sinh ra trong một gia đình như vậy!

Cô em tôi nói của tôi là một du học sinh thời còn trẻ, sang Mỹ từ năm 1973, học về ngành điện tử. Sau khi tốt nghiệp, cô em này phải từ bỏ cánh sinh vì không còn học bổng nữa nên phải chuyển sang học ngành giáo dục, và đi học và đi làm để giúp đỡ cha mẹ và gia đình. Cô em này là một trong những giáo sư đầu tiên trong chương trình ESL (*English as the Second Language*) của học trường giáo dục ở Portland, Oregon. Cô đã bỏ lãnh gia đình chúng tôi và con em trai của tôi đến Mỹ khi chúng tôi vừa tốt nghiệp năm 1981. Bây giờ cô đã xuất gia và lo phụng sự Phật pháp. Cha mẹ chúng tôi đã quý tiên những chức vụ như người giữ gìn lòng tin các con của Người đã sống cuộc đời sống thiện, đạo đức, như Người đã dạy dỗ chúng tôi dù chúng tôi không thuộc gia đình danh gia vọng tộc, thời gian lâu sang trọng.

Vợ tôi chết xa

Vợ Sài Gòn này tôi thấy nhiều của hàng mỹ phẩm và của hàng nhà khoa học đến hơn so với hai năm trước. Phải dùng danh từ “của hàng” vì đa số họ đến để mua đồ vật, có tính cách thương mại hơn là tính cách phục vụ y khoa, qua các bệnh viện sống xanh sống để đền màu chi phí là tiền lương gửi về khách hàng, chứ không phải là những văn phòng trang trí để nhìn nhàn bên Mỹ. Tôi nói đùa với cô em của tôi rằng: “Người ở Sài Gòn bây giờ của hàng mỹ phẩm kinh doanh cho sáng mắt và ăn uống quá nhiều nên cũng hơi nhiều hay sao mà các dịch vụ làm kinh, của hàng ra nhiều quá vậy?” Cô em của

tôi cho biết: “Làm răng làm kinh ở Việt nam bây giờ hiếm đến và mức lương thấp! Bây giờ thiên hạ làm ăn khá rồi nên đi nuôi răng, tẩy răng trắng, implant răng và đeo một kính toàn ‘đeo hiu’ hết xẩy đến, chứ!”

Ông xã của tôi đã về hưu, mức dù có Medicare và mua thêm supplement bảo hiểm của Health Net nhưng chi phí để đi clean răng một năm hai lần mà thôi, còn các dịch vụ về răng khác thì phải xuất nhiều bao ra mà trả cho quý vị nha sĩ. Bởi thế chẳng quyết định về Việt nam làm răng cho rồi. Nhưng mà không có rồi như bệnh viện đâu nhè như bệnh viện phòng răng của các bệnh viện nha sĩ Việt nam có phòng mạch “hoàn tráng”, sang trọng. Một cái răng giả bằng sứ cho người răng thật có giá là 2 triệu 500 ngàn đồng Việt nam (gần 150 USD với tỷ giá 100 USD bằng 1 triệu 700 ngàn đồng Việt nam), trong khi bệnh viện nha sĩ quen biết giá chỉ có 1 triệu 100 ngàn đồng / 1 cái mà thôi, rồi họ phân nửa giá tiền. Như vậy bệnh viện phải có sự giảm thiểu của người quen và cần đi để giá rẻ khi đi làm răng ở Việt nam để tiết kiệm được nhiều tiền; đồng thời giúp đúng người nha sĩ tốt có lòng tâm nghề nghiệp hơn là nhìn vào các bệnh quặng cáo đền bù được sáng trọng nhé!

Tôi sinh ra và lớn lên ở Phú Nhuận hơn 30 năm trước. Con đường Võ Di Nguy xưa của tôi bây giờ được đổi là đường Phan Đình Phùng và con đường Nguyễn Huệ được vẽ bao kẻ niêm của môi tình hình trò áo trắng của tôi được đổi tên là Huỳnh Văn Bánh. Đường xưa vẫn còn đó nhưng người xưa nay đã đi đâu rồi?

Sài Gòn cũ, nơi đã sống
Nhớ con đường, góc phố, công viên
Trái tim nhớ chút nỗi niềm
Tình bạn cũ, gốc cây, tên phố (SL)
Tên phố cũ thay bằng chữ

Lá cò vàng sọc đỏ còn đâu
Phọt phọt bay cò đỏ mọt màu
Tôi mang mọt u hoài khó tị (SL)

Tôi trẻ với chốn cũ, nhìn lại ngôi nhà cũ của tôi trong đó có những bài thơ tình yêu mà tôi viết trên vách năm tôi 18 tuổi; những căn nhìn căn gác mà tôi đã sống đời con gái và đã đến những bậc thang tình yêu khi đi lấy chồng, tôi thấy hình như tôi đã khóc!

U hoài y biết ai tâm sự
Nga cuốc đỏ i sống quê hương
Sài gòn ơi! Cách biệt đôi đường
Còn gì nữa, đừng quên đừng quên?!(SL)

Tôi thấy con tim mình xúc động khi nghe câu hát:

Có những niềm riêng làm sao nói hết
Như mây như mưa như cát biển khơi
Có những niềm riêng làm sao ai biết
Như trăng trên cao cách xa vời vợi (LTH)

học như :

Có những niềm riêng lòng không muốn như
Những sao tâm trí cứ luôn mòng mòng
Có những niềm riêng gần như hời hợt
Nuôi ta cô đơn nuôi ta đời chết (LTH)

Bên và tôi, chúng ta ai này đều có những niềm riêng suốt đời như mãi, phải không Bên?

Đi xe gắn máy và xe buýt ở Sài Gòn

Tôi đã với Việt nam nhiều lần rồi. Khi cha mẹ tôi còn sống, cách hai năm hay ba năm là tôi lại với Việt nam thăm cha mẹ của tôi.

Năm 1991 tôi với Việt nam lần đầu tiên sau hơn 10 năm lìa xa quê hương. Lần đó tôi chỉ với một mình mà thôi không dám cho ông xã đi theo, vì lúc đó nhà nước cũng sắp có “mở cửa”?! Tôi không biết chuyển gì sẽ xảy ra đời với những người đã vượt biên tìm tự do thiên đường cũng sắp đi tìm tự do như chúng tôi, nhất là đời với quý ông? Dù sao đi nữa, tôi là đàn bà với thăm cha mẹ già chắc sẽ không bị làm khó dễ như mấy ông vì trên giấy tờ xuất nhập cảnh ở Mỹ và Việt nam tôi chỉ là một bà nội trợ tìm chồng mà thôi.

Những lần với Việt nam sau đó đều có cả hai với chồng tôi cùng với thăm cha mẹ tôi. Con trai tôi cũng đã đôi lần với thăm ông bà ngoại và các thân nhân còn lại. Đời với tôi tình cảm gia đình vẫn là tình cảm thiêng liêng cao quý, ngày nào tôi còn nhớ gì đến tình cảm này thì tôi sẽ hối tiếc gì, trân quý. Cha mẹ tôi chắc hẳn sẽ vui nhiều khi thấy với

chồng tôi, con tôi với thăm ông bà của. Người già chỉ mong được gia đình đoàn tụ, sum vầy dù chỉ trong một thời gian ngắn ngắn.

Thú thật tôi với chồng cha mẹ già mà với thăm với mẹ cha, thân nhân, chỉ một tháng sống ở Việt nam trong thời điếm đó, tôi thật không an tâm chút nào, vì ai cũng biết luật pháp ở Việt nam là “luật rừng”, họ có thể làm khó dễ mình lúc nào cũng được, nếu họ muốn. Lúc đó chính quyền cũng sắp chia xem Việt kiều là những “khúc ruột ngàn dặm” như bây giờ cho nên ít người dám với Việt nam vào thời điếm này. Bây giờ thì khi nói, có người đã từng có can đảm vượt biên tìm tự do 30 năm với trước, bây giờ lại có ý định trở với sống ở một nơi mà mình đã bỏ đi. Thật là không hiểu nổi tâm lý và tình cảm con người?

Tôi với Việt nam chỉ có một đích là thăm gia đình mà thôi nên chỉ quanh quẩn ở nhà với cha mẹ, thân nhân. Sài Gòn lúc đó vẫn còn ít người và xe của vì chỉ có họ kiều và kinh tế còn nghèo nên việc đi lại dè dặt hơn. Bây giờ thì mèn ơi, người và xe ở đâu mà đông quá nên tôi cũng không dám ra đường luôn trừ những lúc bắt buộc phải đi ra ngoài. Xe hơi và xe gắn máy chạy đầy đường và chen nhau mà chạy, không ai nhường ai. Nhiều con đường đã được cải tạo thành đường một chiều để giải quyết nạn kẹt xe. Ông xã tôi được các cháu cho mượn một chiếc Honda để làm phương tiện di chuyển gần nhà. Bây giờ khi sống đường xe gắn máy trên 50 phân khối thì phải đội nón bảo hộ, nếu không sẽ bị phạt. Giờ đây dòng xe chạy ào ào như thác đổ, ông xã tôi chỉ dám chạy rờ rờ gần trong lòng đường như chạy xe đạp, thế mà cũng có người chen vào đường vượt qua cho nhanh. Eo ơi! Nhiều khi xe của chúng tôi bị kẹt giờ như xe hơi làm tôi muốn đường tìm luôn, cho nên tôi lại càng không muốn ra đường vì nếu đi xe taxi thì quá tốn tiền, còn đi xe gắn máy thì lại sợ hết hồn, thôi thì tôi nằm nhà đọc sách tốt hơn.

Một phần ng tin giao thông mà tôi thích nhất ở Sài Gòn bây giờ là đi xe buýt vào những giờ vắng khách từ 10 giờ sáng đến 4 giờ chiều. Có nhiều ngày tôi đi xe buýt từ Phú Nhuận ra chợ Sài Gòn, trên xe chỉ có 10 người kể cả tài xế và cô bán vé. Xe buýt có máy lạnh, giá lại rẻ, chỉ 3000 đồng Việt Nam, chỉ trả 20 cent Mỹ mỗi chuyến đi dù xa hay gần. Một chỗ cho thiên nhiên chen lấn giữa trung tâm phố xá, nơi đông đúc, tôi ung dung ngồi trên xe buýt có máy lạnh, nhìn cảnh vật, hàng quán trên những con đường mà xe buýt đi qua. Thật là thú vị!

Đến gần nhà sách Khai Trí cũ, tôi xuống xe, đi bộ vào tiệm sách tìm mua những sách mới để đọc cho cô cháu gái Mya của tôi và mua những quyển sách mà tôi thích.

Có ngày một mình tôi đi xe buýt ra chợ Sài Gòn ăn quà rồi đi lên xe buýt đi về với cái bóng căng đậy và một bức sách nặng trĩu vì ông xã của tôi bận đi làm răng hay đi nhậu với bạn bè bên ông xã và các cháu của tôi. Những giây phút lang thang một mình giữa Sài Gòn như thế tôi cảm thấy đời thật đáng sống!

Bên tôi tìm thấy một hình phúc đức nhỏ trong cái tim thơ ngây mà bạn đang có trong hiện tại. Bên có đồng ý với tôi chăng?

Sài Gòn đêm Giáng sinh

Tôi về Sài Gòn trước đêm Giáng sinh 2008.

Tôi còn nhớ đêm Giáng sinh cuối cùng trước khi tôi rời khỏi Việt Nam là đêm Giáng sinh năm 1980 vì sáng hôm sau là tôi phải rời khỏi Việt Nam, nơi tôi đã sinh ra và đã sống hơn 30 năm trước. Phải rời xa một nơi mà ở đó còn cha già mệt mỏi, còn bao nhiêu kỷ niệm ân tình, chắc bạn và tôi đau lòng lắm, phải không bạn? Nhưng cuộc đời có những điều thay đổi mà bạn và tôi phải chấp nhận vì chúng ta nghĩ rằng đó là số phận của, số phận định mệnh đáng mà chúng ta phải làm trong thời điểm đó. Ra đi là chấp nhận tất cả mọi hiểm nguy nhưng bạn và tôi vẫn phải ra đi với hy vọng ngày mai sẽ tươi đẹp hơn ngày hôm qua. Nhớ đến Trại Phốt, bạn và tôi đã đến được bạn bè từ đó nhưng có ai biết rằng:

*Ngồi chờ biết những con tàu đã đến
Còn bao nhiêu lần nào học chìm sâu
Giữa phong ba xanh thẳm chờ một màu
Ai đếm được bao nhiêu mùa gió đã thổi? (SL)*

Và

*Ngồi đợi nghe hồi âm sao dân tôi chờ
Nơi chờ đợi buồn và ánh mắt xa xăm*

*Học nhiều khi đến nghe âm thanh
Một tiếng, đáng đau buồn, chờ nghe nói. (SL)*

Đĩ nhiên không cần phải nói nhiều bạn cũng biết là tôi đau buồn như thế nào trong đêm Noel cuối cùng đó vì ngày mai ai biết sẽ ra sao? Bài hát “Que sera, sera” do Doris Day trình bày, đời với tôi là bài hát tuyệt vời nhất. Bây giờ tôi vẫn xúc động mỗi khi nghe bài hát này.

Bây giờ tôi trở lại Sài Gòn để được đi đón Giáng sinh sau hơn 27 năm xa vắng. Thời gian qua mau, tôi không còn trẻ nữa nên thấy lúc nào giữa những người trẻ đang từ khắp nơi đây đổ về đón Giáng sinh.

Đúng ng xá Sài Gòn đêm Noel đông nghẹt người và xe. Xe tắc-xi mà tôi đang đi phải dừng lại ở công viên “Tháp con rùa” trên đường Phạm Ngọc Thạch (đường Duy Tân cây dài bóng mát ngày cũ) vì xe không thể nào chui được giữa rừng người và rừng xe Honda trên những đường đông đúc nhà thờ Đức Bà. Chúng tôi phải xuống xe tắc-xi và đi bộ theo dòng thác người đi xuống công viên trước nhà thờ. Hôm nay là ngày cuối cùng của cuộc thi bóng đá giữa đội tuyển Thái Lan và đội tuyển Việt Nam trên

đội Thái cho nên các quán cà phê đều theo đội ngũ Duy Tân đông nghịt như ngói trời hầm mỏ mỏn bóng đá. Họ đang theo dõi kết quả trận đấu này trên ti-vi một cách say mê. Như tiếng reo hò vỗ tay vui mừng vang cả một góc trời mỗi khi đội tuyển Việt nam làm một bàn thắng.

Tôi đứng trước *Diamond Plaza* như không thể nào di chuyển được vì trước và sau lưng tôi ngói và ngói. Đa số là những thanh niên nam nữ trẻ tuổi. Trong tay họ cầm sẵn lá cờ, như ngói keo xít thu được màu sắc được dùng từ lâu đời tuyển Việt nam thắng. Tôi nghe thiên hạ hét um sùm từ một quán cà phê đối diện với *Diamond Plaza*. Tôi biết rằng đội tuyển Việt nam đã thắng vì tiếng còi xe vang lên inh ỏi, như ngói lá cờ được tung lên trời và những chai keo được xít từ tung trong tiếng la hét điên cuồng của đám thanh thiếu niên trẻ tuổi kia. Họ đi từng nhóm, từng đoàn, xô đẩy, la hét “Việt nam vô địch, Việt nam vô địch”, đập trống, vỗ tay loăn xó. Công viên trước nhà thờ Đức Bà bây giờ tràn ngập những chiếc xe gắn máy và những người trẻ đang say men chiến thắng kia.

Chúng tôi cũng theo làn sóng người đó đi đến xuồng đội ngũ Đoàn khi (đội ngũ TĐ do ngày xưa)

ruột ruột ánh đèn kéo dài qua đội ngũ Lê Lợi, xuồng chèo Bến thành. Trên lầu những quán ăn, quán kem, nhà ở được đội ngũ Lê Lợi, những người trẻ đem tất cả những gì có thể làm nên tiếng động như nỉ, chèo, thanh sắt, kèn, trống đập lung tung ruột la hét um sùm. Đội ngũ thì những người lái xe Honda bóp kèn inh ỏi. Sài gòn đêm Noel năm nay thật là ồn ào, náo nhiệt với cơn bão người và xe khác hẳn với khung trời an tĩnh, lờ lờ ở *Portland, Oregon*, đang bị cơn bão tuyết hoành hành.

Đi giữa Sài gòn đêm Giáng sinh hôm nay tôi lại nhớ đến Giáng sinh ở Mỹ. Giữa này chiếc cô cháu gái Mya của tôi đang co ro trong chiếc áo ấm mùa đông và đang chụp hình với tuyết trắng trước sân nhà vì tin tức thời tiết báo rằng Portland năm nay đón *White Christmas*! Vui lắm nhưng mà lạnh lắm, phải không Mya của tôi?

Trái tim con người chỉ có một nhưng tình cảm con người thì có thể vô tận trùng điệp bằng mọi cách, phải không bạn?

Xin chúc bạn những phút giây vui vẻ với người thân trong gia đình, bạn nhé!

Sống Lam

